

कमिन् (wie eben) adj. am Ende eines comp. in der angenommenen Gestalt von — erscheinend: ब्राह्मण^० MBh. 3, 16957. बाहुक^० 3016.

कदर m. 1) Zahn (?). — 2) Laube Wils. — Vgl. कद्वर.

कनकन् onomat. vom Geräusch fallender Tropfen: कनकनिति वा-
पकणाः पतन्ति Amar. 89. Nach P. 6, 1, 99 ein wiederholtes कनत्, wel-
ches vor इति jene Verkürzung erleidet. Vgl. कणकणात्तवकुभूषणशब्द
(कणकणात् v. l.) Māh. 11, 6.

कन्द s. 1. 2. und 4. कद्.

कन्द (von 2. कद्, कन्द) 1) adj. gefällig, anlockend, einladend.
α) parox.: अग्रिहि ज्ञानि पूर्य्यकन्दो न सूरौ अर्चिषा RV. 8, 7, 36. अग्नि-
कन्दो न स्मयेते विभाती 1, 92, 6. — β) oxyt.: वोपेष्टि अङ्गिरसा यद् वि-
प्रा मधु कन्दो भवति रेभ इष्टा RV. 6, 11, 3. Sā. nimmt कन्दम् als
Thema an; vgl. मधुकन्द, मधुकन्दम् und Naigh. 3, 16 कन्दः = स्तो-
ता, wo das Wort mit Beziehung auf unsere Stelle aufgenommen, aber
falsch betont sein kann. — 2) m. a) Erscheinung, Aussehen, Gestalt:
प्रासादाः कैलासमन्दरकन्दा मेरुकन्दास्तथैव च Hariv. 8339. तथा ना-
नावयकन्दास्तथैवामग्नयिषाः 8360. प्रकीडगह्व^० 8361. कौञ्च^०, गज^०,
8362. Vgl. प्रतिचकन्द, विचकन्द. — b) Lust, Gefallen an Etwas, Ver-
langen; Wille, = अभिप्राय und वश AK. 3, 3, 20. 3, 4, 20, 91. H. 1393.
an. 2, 226. Med. d. 3. = अभिलाष Bhar. zu AK. ÇKDr. मयोद्यमानं यदि
ते श्रोतुं कन्दः R. 2, 9, 7. भक्तचकन्द Appetit Suçr. 1, 178, 17. अभक्तचकन्द
2, 18, 10. 440, 2. तत्र स्यात्स्वामिनचकन्दः der Wille des Herrn Jān. 2,
193. यस्तव चकन्दः wie du willst Vikr. 38, 13. यत्र ते कन्दस्तत्रेत्यास्य-
ति वाग्निनः MBh. 13, 214. आस्यतां रुचितचकन्दः किं कार्यं ब्रवीहि मे
1476. भवचकन्दं समाज्ञाय नृपेरन्नप्सरेगणाः 1422. अविज्ञाय पितृचकन्दम्
R. 3, 4, 50. 6, 89, 3. कन्दा नर्तयितुं यथैव मनसः सृष्टं तथास्या वपुः Mālav.
24 (vgl. Sāh. D. 28, 7). परचकन्दमविडुषा Bhāg. P. 3, 31, 25. त्यज त्वं स्व-
चकन्दम् Çāntig. 3, 16. स्वचकन्दे ऽत्र विधीयताम् R. 1, 39, 11. स्वचकन्दे न
वयं स्थिताः wir können nicht frei über uns verfügen 34, 28. राजचकन्दा-
नुवर्तिनः dem Willen folgend, folgsam MBh. 3, 296. को ह्यविद्वानपि पु-
मान्प्रमादायाः कृते त्यजत् । कन्दानुवर्तिनं पुत्रं तातो मामिव R. 2, 53, 10.
Pāṇāt. I, 79. seinem eigenen Willen folgend Rāgā-Tar. 3, 141. स्वचकन्द
adj. der seinem eigenen Willen folgen kann, unabhängig AK. 3, 1, 15.
3, 4, 25, 194. H. 333. अस्वचकन्द abhängig AK. 3, 1, 16. स्वचकन्दम् adv.
nach eigener Lust, nach eigenem Gefallen Jān. 2, 234. Pāṇāt. I, 300.
Gīt. 1, 46. देव्याचकन्देन nach dem Willen der Göttin MBh. 3, 7096. Ha-
riv. 7097. भर्तृचकन्देन gegen den Willen des Gatten 7098. कन्देन nach
eigenem Gutdünken, nach Belieben M. 8, 176. N. (Bopp) 23, 15. R. 5, 56,
46. 64, 12. आत्मचकन्देन dass. MBh. 3, 2630. 13, 1468. R. 5, 26, 18. कन्देन
स्वेन 2, 83, 25. MBh. 8, 1249. स्वचकन्देन Hariv. 7017. अचकन्देन gegen den
Willen 8337. मचकन्दात् nach meinem Willen MBh. 8, 3342. स्वचकन्दात्
nach eigenem Belieben, freiwillig, von selbst: संप्रवर्तते 9, 3347. स्वचक-
न्दादिव भाषितम् R. 3, 48, 4. स्वचकन्दादेव ते ब्रह्मन्प्रवृत्तेयं सरस्वती 1, 2,
34. अचकन्दादिव भाषितम् 3, 3, 2. भोक्तृणां कन्दतः Suçr. 1, 236, 14. कन्द-
तम् nach eigenem Belieben Kaṭhop. 1, 25. Jān. 3, 203. MBh. 2, 1141.
3, 17437. 13, 1429. 4656. Hariv. 7014. 7190. स्वचकन्दतम् MBh. 13, 7793.
मे चकन्दचारिणौ 2789. स्वचकन्दचारिन् Vid. 184. 185. स्वचकन्दपथगो ग-
ङ्गान् R. 1, 36, 17. स्वचकन्दवनजातेन शाकन von selbst Hit. 1, 62. कन्दज

nach eigenem Belieben entstehend, sich selbst erzeugend: सर्वे देवगणा-
श्चैव त्रयस्त्रिंशच्च चकन्दाः Hariv. 12296. VP. 123. कन्दमृत्यु den Tod in
seiner Gewalt habend MBh. 12, 1820. Bhāg. P. 1, 9, 29. स्वचकन्दशक्ति
adj. 3, 24, 33. कन्द, चित्, वीर्य, मोमासा Burn. Intr. 623. — Nach Çāṇak.
auch = विष Gift; nach Sāras. zu AK. adj. = क्वं ÇKDr. — Vgl. इ-
न्द्रचकन्द (so ist zu lesen), कलाप^०, देव^०, विजय^० Namen für verschie-
dene Arten von Perlenschmuck.

कन्दक 1) in सर्वचकन्दक Beiw. Nārājaṇa's MBh. 12, 12864 (S. 815,
ult.); viell. alle Formen annehmend (vgl. कन्द 2, a). — b) m. N. pr.
(nach der tib. Uebers. der Lust sich hingebend, also von कन्द 2, b) des
Wagenlenkers Çākjaśimha's Lalit. 96. 199. 202. fgg. Burn. Intr. 383.
Schiefner, Lebensb. 238 (8). 240 (10); vgl. कण्डक. कन्दकनिवर्तन die
Umkehr des Kāh., N. eines Kāitja Lalit. 214.

कन्दकपातन m. ein heuchelnder Frommer Gaṭādh. im ÇKDr. Wils.
nach ders. Aut. auch कन्दपातन. Das Wort zerlegt sich in क^० + पा^०,
aber die begriffliche Erklärung macht Schwierigkeit (nach eigenem
Belieben niederwerfend?).

कन्दन (von 2. कद्, कन्द) adj. einnehmend, für sich gewinnend Varāh.
Bh. S. 104, 62.

कन्दम् (von 2. कद्, कन्द) n. Uṇ. 4, 218. 1) Lust, Verlangen, Wille,
= अभिलाष AK. 3, 4, 20, 234. Med. s. 21. = इच्छा Trik. 3, 3, 444. H. an.
2, 579. P. 4, 4, 93, Sch. = स्वैराचार Med. कामात्मकाचकन्दसि कर्मयोगाः
MBh. 12, 7376. गृहीयात् मूर्खे कन्दोऽनुवृत्तेन durch das Befolgen seines
Willens Kān. 33. Vgl. कन्दस्वत्, कन्द 2, b. und 1. अतिचकन्दम्. — 2)
heiliges Lied und zwar nach den drei ersten anzuführenden Stellen
besonders dasjenige, welches nicht Rk, Sāman oder Jāgus ist; daher
wohl ursprüngl. das Zauberlied (eigentl. Wunsch oder Lockung): स्रुचः
सामानि चकन्दांसि पुराणां यज्ञेषां सूक्तं AV. 11, 7, 24. RV. 10, 90, 9 (wo pu-
राणा nicht genannt wird). स्रुचो यज्ञेषां सामानि कन्दास्याथर्वणानि च Ha-
riv. 9491. स्तोमा आसन्प्रतिधयः कुरीरे कन्दं श्रौषणः RV. 10, 85, 8. कन्दा-
सि च दधते अधरेषु ग्रहान्स्तोमस्य मिमते द्वादश 114, 5. AV. 4, 34, 1. 5, 26,
5. 6, 124, 1. 11, 7, 8. यदस्मा अचकन्दयेस्तस्माचकन्दांसि Çāt. Br. 8, 3, 1. 1. ते
(देवाः) कन्देभिरचकन्दयेदभिरचकन्दयेस्तचकन्दांसो कन्दस्वम् Kānd. Up.
1, 4, 2. नैनं कन्दांसि वृजिनातारयति MBh. 3, 1224. प्रणवचकन्दसामिव
(श्राव्यः) Ragh. 1, 11. — 3) heiliger Liedertext, Vedatext Trik. 1, 1, 116.
3, 3, 444. H. 249. H. an. Med. स्वरसंस्कारयोचकन्दसि नियमः VS. Prāt.
1, 1, 4. Gōh. 3, 3, 4, 15. कन्दसः स्वाध्यायमधीते Çāt. Bh. 11, 3, 3. Kauç.
141. Āçv. Grh. 3, 5. पुक्तचकन्दास्पधीयते M. 4, 95. fgg. 3, 188. Jān. 1,
143. शास्त्रे सेतिकासे च चकन्दसि MBh. 13, 5440. किरण्यगर्भी भगवानेष
चकन्दसि सुपुतः 12, 12933. किरण्यगर्भी भगवान्य एष चकन्दासा स्तुतः Hariv.
12429. कन्दसि im Gegens. zu भाषायाम् oder लेखि P. 1, 2, 36. 3, 1, 42.
4, 1, 29 u. s. w. शौनकेन u. s. w. प्रोक्तं कन्दः 4, 3, 106. — 4) Metrum (von
welchem bald drei, bald sieben Grundformen angenommen werden);
die Lehre vom Metrum, Metrik AK. 2, 7, 22. 3, 4, 1, 74. 20, 234. Trik.
3, 3, 444. H. 230. H. an. Med. त्रीणि चकन्दांसि कवयो वि येतिरे AV. 18,
1, 17. गायत्र, त्रैष्टुभ, जगत् VS. 1, 27. 11, 9. 14, 9. 15, 5. 19, 20. AV. 12,
3, 10. सप्त चकन्दास्यन् सप्त दीप्ताः AV. 8, 9, 17. 19. RV. Prāt. 16, 1. fgg.
Çāt. Bh. 9, 5, 2, 8. 1, 8, 2, 10. 3, 9, 3, 18. विराडष्टमानि चकन्दांसि 8, 3, 2, 6.